

gen, og i alt Fald med den Ændring, som nu af det ærede Thing er vedtagen ved § 14, da ville Møllerne og Mølleieendommene blive stillede paa et ganske andet og sikkrere Standpunkt, end de nu for Tiden staae og end de ville komme til at staae, om ogsaa Loven, saaledes som den nu er foreslaaet ændret, kommer ud. Man kan være vis paa, at den hele Mistillid til Mølleindretninger og Møllenæringen vil vedblive ligesuldt, og jeg troer, at det er en Illusion, naar man mener, at Creditforholdene skulde retableres for disse Eieendomme. Nei, det vil ingenlunde blive Tilfældet. Lader man derimod Sagen staae, saaledes som den nu stiller sig, og som den efter Forholdenes Natur maa gaae sin Gang, saa vil hele Mølleieendomsvæsenet komme i en naturlig og rigtig Stilling; saa ville Møllerne have det Bærd, de have, saa vil Creditten og Tilliden til at anbringe Penge i dem vende tilbage.

Det er disse Bemærkninger, jeg har troet at maatte fremkomme med, hvorved jeg har søgt at motivere, hvorfor jeg vil stemme mod Ændringsforslaget og for Udkastet, som det er kommet fra Regjeringen. Jeg skal endnu blot bemærke, at dersom Loven, som den er kommen fra Regjeringen, i dette Punkt vinder Thingets Bisfald, vil jeg, naar vi siden komme til at stemme om de følgende Paragrapher, finde mig opfordret til at stemme for det Ændringsforslag, som er stillet af en æret Landsstingsmand fra Falkter (Stampe), med Hensyn til Ophævelse af de Afgifter, der paahvile Møllevæsenet.

Ordføreren: Naar man om kortere eller længere Tid vil have alle de Rettigheder, som Møllerne have efter den ældre Lovgivning, maa man ogsaa i den Tid, der forløber, indtil dette Tidspunkt kommer, give dem en saadan Beskyttelse, som ikke bliver en Illusion; men det vil lettelig blive Tilfældet, at vi i § 14 komme til at sige, at Møllerne skulde være beskyttede i 15 Aar, og at man dog, naar det til § 2 stillede Ændringsforslag ikke antages, vil komme til at sige: men det skal dog Intet betyde. Det troer jeg nu, at det høitærede Thing skal vel vogte sig for. Vil man altsaa give Møllerne en virkelig Beskyttelse i en vis Række af

Aar, da skal man ikke gjøre den illusorisk. Det er af en æret Taler sagt, at han ikke veed, hvorfor man skal tilstaae Møllerne saa store Fordele. Man skal ikke tilstaae dem saa store Fordele ved Lovudkastet, men man skal i en vis Tid lade dem beholde nogle af de Fordele, de have havt, og man skal ikke tage disse Fordele fra dem paa eengang og pludseligt; man skal, for at vise den størst mulige Billighed og Hensynstagen i alle saadanne vanskelige Forhold, som disse i det Hele taget ere, og som det er vanskeligt ganske at overse, gaae frem med al mulig Moderation. — Regjeringens Ret til at meddele Bevillinger til nye Møllers Anlæg er flere Gange bleven omtalt. Jeg troer, at det er ganske klart, at man her maa skjelne mellem Forholdet i Kjøbstæderne og paa Landet. Naar der er Mølletrang, har Regjeringen hidtil bevilget Anlæg af nye Møller paa Landet, men ogsaa kun under den udtrykkelige Betingelse, at der er Mølletrang. I Kjøbstæderne har Regjeringen bevilget Tilladelse til Anlæg af nye Møller, naar det efter Omstændighederne ansaaes for at være ønskeligt. I den Tid, der forløber, inden Møllenæringen skal frigives, ville altsaa Forholdene blive de samme, som de hidtil have været, forsaavidt Lovudkastet ikke deri gjør nogen Forandring. Spørger man da, om Regjeringen er berettiget til at give Næringsbrugerne i Kjøbstæderne — hvilket det nu er — Tilladelse til at formale det Korn, de bruge til deres eget Brug, navnlig Brændevinsbrænderen Ret til at formale det Korn, han bruger i sit Brænderi, saa er efter min Overbeviisning Regjeringen uberettiget til at meddele saadanne Bevillinger (Hør!), naar Møllerne i Kjøbstæderne selv ville besørge Malingen (Hør!) og bevise, at de kunne det. Det siger Lovudkastets § 6. Det er en betydelig Indskrænkning, det erkjender jeg, i den nu bestaaende Frihed; men, mine Herrer, Kjøbstadmøllerne have ogsaa været i en haard Stilling, de have været i en langt haardere Stilling, end nogen af Møllerne efter min Overbeviisning ville komme efter Udkastet, naar Møllenæringen bliver frigiven efter 15 Aar. Det er i særdeleshed Kjøbstadmøllerne, der have været en deel udsatte for mangfoldige Variationer. Det